

به نام خدا

پرسشنامه استاندارد عملکرد آموزشی زندگی 1392

کد ارزیابی شونده:				همکار گرامی	
				با سلام؛	
				لطفاً سوالات زیر را به دقت بخوانید و سپس به آنها پاسخ دهید. خواهشمند است برای تکمیل این پرسشنامه، زمان کافی اختصاص داده و دقت لازم را به عمل آورید تا اطلاعات به دست آمده قابل استناد باشد. قبلاً از صبر و حوصله ای که به خرج می دهید، متشکریم.	
امتیاز				شرح معیار	رتبه
عالی	مطلوب	قابل قبول	قابل بهبود		
				تسلط علمی به محتوای کتاب درسی	1
				مطالعه و دانش افزایشی مداوم و مستمر	2
				داشتن روش‌های معین، ارزش‌های مشخص و تکنیک‌های مخصوص به خود	3
				برخورداری از انگیزه قوی، جدیت، پویایی و نشاط همراه با صبر و تحمل بالا	4
				برخورداری از روحیه انتقاد پذیری	5
				تحمل عقاید نو و غیر عادی دانش آموزان	6
				پذیرفتن اشتباهات خود	7

				ایجاد محیطی لذت بخش و آرام در کلاس درس همراه با شوخی و تفریح با پرهیز از هرگونه زیاده روی دوجانبه	8
				داشتن رابطه دوستانه با دانش آموزان و احترام قائل شدن برای هر یک از آنها	9
				به کارگیری شیوه های صحیح تشویق و تنبیه	10
				ارتباط دادن مطالب درسی با مسائل زندگی و تجارب واقعی شاگردان	11
				استفاده از مطالب سازمان دهنده شامل مرور کردن مطالب و ایجاد ارتباط مطالب درسی با یکدیگر	12
				انجام ارزشیابی مستمر از آموخته های دانش آموزان و آگاه سازی آنان، والدین آنها و مسئولان مدرسه از نتایج ارزشیابی	13
				ایجاد انگیزه در دانش آموزان از طریق فعال کردن آنان در کلاس درس	14
				توجه به تفاوت های فردی دانش آموزان در هنگام تدریس	15
				داشتن برنامه مدون و زمان بندی شده برای اداره کلاس	16
				ایجاد فرصت سؤال برای دانش آموزان و تشویق آنها به سؤال کردن	17
				ایجاد امکان مشارکت کلیه دانش آموزان در فعالیت های کلاسی	18
				تشویق دانش آموزان به ساختن وسایل کمک آموزشی	19
				استفاده بجا از انواع رسانه های آموزشی، وسایل کارگاهی، آزمایشگاهی و کتابخانه	20
				بکار گیری شیوه های مناسب و مؤثر تربیتی برای ایجاد و تقویت رفتار مثبت دانش آموزان	21
				توجه به پرورش مهارت های اجتماعی دانش آموزان	22

				همکاری و تلاش برای رفع مشکلات تحصیلی و انضباطی فراگیران	23
				ترغیب دانش آموزان به مطالعه کتاب های غیردرسی در رابطه با درس خود	24
				تعیین تکالیف یا ارائه موضوعات تحقیقی در حد توان دانش آموزان و کنترل و نظارت بر انجام آنها	25

معرفی ابزار

پرسشنامه عملکرد آموزشی: این پرسشنامه توسط زندی (1392) طراحی و اعتباریابی شده است. به منظور جمع آوری اطلاعات درباره عملکرد آموزشی دبیران، ابتدا با استفاده از ادبیات پژوهش و نظریه های کارشناسان علوم تربیتی و روان شناسی و نیز مدرسان مراکز تربیت معلم (به ویژه کسانی که روشها و فنون تدریس را در مراکز تربیت معلم و دانشکده های علوم تربیتی آموزش می دهند) و استادان محترم راهنما و مشاور، فهرستی از شاخص های اساسی تهیه گردید. این فرمها در مورد 20 مدیر و 20 معلم اجرا شد و نتیجه ها مورد بررسی محتوایی و آماری قرار گرفت؛ از همین رو در برخی پرسشها و تعداد آنها تجدیدنظر شد. شاخص های عملکرد آموزشی که در این پژوهش مورد بررسی قرار گرفت، شامل آن دسته از مهارت هایی است که تقریباً در تدریس همه مواد درسی ضرورت اساسی دارد و همه معلمان صرفنظر از نوع درسی که تدریس می کنند باید از آن برخوردار باشند. مانند داشتن طرح درس، توانایی هدایت بحث های گروهی و مانند اینها. با استفاده از این بررسی مقدماتی، به منظور بررسی عملکرد آموزشی دبیران، از روش های زیر استفاده گردید:

الف) تکمیل پرسشنامه عملکرد آموزشی از منظر دبیران (خود سنجی)

ب) تکمیل پرسشنامه عملکرد آموزشی از منظر مدیران و معاونین (برای هر معلم از یک مدیر یا یک معاون نظرخواهی شد)

شیوه نمره گذاری

گزینه سؤالات به صورت «عالی»، «مطلوب»، «قابل قبول» و «قابل بهبود» است که به ترتیب از 4 تا 1 نمره گذاری شده اند.

تعیین پایایی و روایی ابزارهای اندازه‌گیری

برآورد پایایی¹ پرسشنامه‌ها

برای تعیین پایایی، روشهای مختلفی وجود دارد. در این تحقیق برای مشخص نمودن پایایی پرسشنامه‌ها از ضریب آلفای کرونباخ² استفاده گردیده است. این روش برای محاسبه هماهنگی درونی ابزار اندازه‌گیری از جمله پرسشنامه‌ها یا آزمودن‌هایی که ویژگیهای مختلف را اندازه‌گیری می‌کنند بکار می‌رود. در اینگونه ابزار، پاسخ هر سوال می‌تواند مقادیر عددی مختلف را اختیار کند. سرمد و همکاران (1387) معتقدند که «برای محاسبه ضریب آلفای کرونباخ ابتدا باید واریانس نمره‌های هر زیرمجموعه سؤالات پرسشنامه یا زیرآزمون و واریانس کل را محاسبه نمود. سپس با استفاده از فرمول مربوطه مقدار ضریب آلفا را بدست آورد» (ص 169).

ضریب پایایی پرسشنامه‌های از طریق فرمول زیر به وسیله نرم‌افزار SPSS محاسبه شده است.

$$ra = \frac{J}{J-1} \left(1 - \frac{\sum sj^2}{s^2} \right)$$

ra = ضریب آلفای کرونباخ

J = تعداد سؤالات آزمون

$\sum sj^2$ = واریانس سؤالات آزمون

¹- reliability

²- Cronbach Alpha Coefficient

$s^2 =$ واریانس کل آزمون

مقدار آلفای کرونباخ برای پرسشنامه عملکرد آموزشی برابر با 0/824 بدست آمد که چون بیشتر از 0/70 است بنابراین می توان گفت سوالات این پرسشنامه نیز دارای پایایی مناسب هستند.

برآورد روایی³ پرسشنامه‌ها

روایی به این مفهوم اشاره دارد که وسیله اندازه‌گیری چیزی را که ادعا می‌کند دقیقاً همان چیز را اندازه بگیرد یعنی متناسب با آن باشد و از مهمترین آن روایی صوری و محتوایی است و برای اینکه پرسشنامه‌ای حداقل دارای روایی محتوایی باشد باید سوالات آزمون با توجه به مبانی تئوریک دقیقاً مورد مطالعه و بررسی قرار گیرد تا میزان ارتباط و تناسب آنها با موضوع روشن گردد. روایی صوری و محتوایی هر یک از پرسشنامه‌های پژوهش به تفکیک در زیر ارائه می‌شود:

در پژوهش زندگی برای تعیین روایی پرسشنامه عملکرد آموزشی معلمان، شاخص های عملکرد آموزشی با مطالعه گسترده‌ای درباره اصول و روشهای حرفه‌ای معلم و فنون تدریس با استفاده از نظر متخصصان تعلیم و تربیت و روان‌شناسی تدوین شد. محتوای شاخص های مطرح‌شده در پرسشنامه سنجش عملکرد آموزشی معلمان بر اساس اصول و روشهای درست تدوین، تنظیم و ارتباط آن با شیوه‌های صحیح تدریس توسط کارشناسان گروه های آموزشی و اساتید راهنما و مشاور تأیید شده است؛ بنابر این به روایی محتوایی آن می‌توان استناد کرد.

برای بالا بردن روایی و اعتبار پرسشنامه قبل از تدوین نهایی، ابتدا از چند تن از معلمان مقطع متوسطه نظرخواهی به عمل آمد. سپس توسط اعضای محترم گروه آموزش متوسطه اداره کل آموزش و پرورش شهرستانهای استان تهران، مورد ارزیابی مجدد قرار گرفت و نتیجتاً پس از ارزشیابی توسط آنان و با توجه به

³- validity

نظرات مطرح شده و اظهار نظر استادان راهنما و مشاور و همچنین نظرات تعدادی از اساتید محترم دانشگاه، آزمونی به صورت آزمایشی انجام شد که پس از اخذ بازخور مثبت و نتیجه درست، آزمون نهایی در کل نمونه آماری، به اجرا گذاشته شد.

همچنین به منظور بررسی روایی محتوایی پرسشنامه، پس از تهیه ی سؤالات پرسشنامه در زمینه های تعیین اهداف، تحلیل آموزشی، تعیین محتوا، روش، وسیله و ارزشیابی با عباراتی روشن و بدون ابهام، از متخصصان در این زمینه نظر خواهی به عمل آمد و سپس براساس نظرات آنها، پرسش ها درجه بندی گردیدند.

علاوه بر این در مقدمه پرسشنامه ها به دانشجویان و مسئولین اطمینان داده شده است که هدف از پرسشنامه ها اجرای یک تحقیق است و ارتباطی به امور اداری و اجرایی ندارد و بر ضرورت دقت نظر و صداقت آنها در تکمیل پرسشنامه تاکید شده است.

تعاریف نظری

عملکرد آموزشی: منظور از عملکرد آموزشی، کلیه فعالیت هایی است که معلم در راستای ارتقا و پیشرفت تحصیلی دانش آموزان، از خود بروز می دهد. (شعبانی، 1382). عملکرد آموزشی را به معنای کارایی یا بازده آموزشی نیز تعریف کرده اند. منظور از عملکرد آموزشی معلم تاثیر او در به وجود آوردن بعضی رفتارها در شاگرد است که به صورت هدف های تربیتی درآمده اند (زندى، 1392). عملکرد آموزشی به فعالیت هایی گفته می شود که با هدف آسان ساختن یاد گیری از سوی معلم طرح ریزی می شود و بین آموزگار و يك یا چند یادگیرنده بصورت کنش متقابل جریان می یابد. (سیف، 1380)

تعاریف عملیاتی

برای اندازه گیری عملکرد آموزشی از آزمون معلم ساخته که برای دبیران طراحی و ساخته شده است، استفاده می گردد. البته این پرسشنامه هم توسط دبیر و هم توسط مدیر یا معاون مدرسه تکمیل می گردد.

منابع

1. زندی، علی رضا(1392)، بررسی رابطه ی میان قابلیت های کارآفرینی معلمان با عملکرد آموزشی آنان در مدارس متوسطه ی شهرستان ورامین، پایان نامه کارشناسی ارشد مدیریت آموزشی؛ دانشگاه آزاد گرمسار.
2. سرمد، ز.؛ بازرگان، ع. و حجازی، ا. (1387) روش های تحقیق در علوم رفتاری، چاپ دوازدهم، تهران: انتشارات آگاه.
3. سیف، علی اکبر. (1380). روانشناسی پرورشی، روانشناسی یادگیری و آموزش. انتشارات آگاه. تهران
4. شعبانی، حسن. (1382). مهارت های آموزشی (روشها و فنون تدریس). انتشارات سمت. تهران

